

TAEKE EN JOB BIJ ROB

Job en ik kozen voor Jongepiers atelier "zonder thema", omdat we al enigszins omliggende ideeën omtrent architectuur hadden zodat we in de ontwikkeling daarvan niet beperkt wilden zijn, zeker niet in het eerste jaar, door een vooropgesteld thema.

Hoewel, of misschien juist omdat Job en ik bijna elkaars tegengestelde vormen, ontstond in gesprekken een plezierige wisselwerking waarbij Job de praktische en vormgevende aspecten, ik de theoretische en technische zijde benadrukte, hetgeen ons inziens een goed totaal kan vormen.

In één der talloze groepsgesprekken bracht ik, wijsgerig geformuleerd, het begrip "sfeer" naar voren.

Dit is voor mij al enkele jaren een objekt van studie en ik hoop dat het ieder duidelijk is, dat de ruimte die een activiteit omsluit één van de belangrijkste sfeerdragende elementen van die activiteit vormt. Gewoonlijk definieer ik het begrip "sfeer" als "actieradius van het bewustzijn", ik verwijs daarbij naar het model van de psyche zoals dat is beschreven in "constructie en bewustzijn, sfeer". In het genoemde gesprek nu, stelde ik dat de relatie met de omgeving bepaald wordt door de rol die wij willen spelen, de functie die wij daarin vervullen. Deze rol nu vervullen wij op basis van de sfeer waarin wij onze omgeving zien, wat buiten die sfeer valt tracht de psyche gemakshalve te ontkennen.

Op deze theorie zal ik niet verder ingaan, ik hoop haar uit te werken in een functie-sfeeranalyse. Het fragment dat ik hierna zal omschrijven werd belangrijk voor onze samenwerking, omdat Job hierin eigen opvattingen herkende en mijn opmerkingen in verband bracht met hetgeen hem in de architectuur bovenal interesseerde: de Ontmoeting.

Ik stelde dus dat de mens in zijn omgeving een sfeer tracht te ervaren die hem inwendig ter beschikking staat, om zich "op zijn gemak" te voelen. Daarop memoreerde ik dat de sfeer die een individu om zich ervaart of schept kan samenvallen met die welke een ander in zijn nabijheid ervaart, en dat dit nu de grondslag vormt voor iedere communicatie.

Naar aanleiding hiervan stelde Job een voortreffelijke reeks studiebladen over de ontmoeting op, die zozeer voor zichzelf spreken dat ik volsta met ernaar te verwijzen.

Door deze studie maakte Job zich bewust dat de sfeer van het Kind door maatverschil wel in conflict móét komen met de op grote mensen afgestemde architectonische omgeving en begon materiaal te verzamelen omtrent kindervoorzieningen.

Zelf vond ik in het dualistisch in- en uitwendig aspect van de sfeer aansluiting bij de colleges van Aldo van Eijck die uitlegde hoe tweelingfenomenen worden uitééngescheurd tot valse alternatieven zoals buiten en binnen: een huis is een stad en een stad is een huis.

Met dit als basis ontwikkelde ik het begrip Intext dat elders is uiteengezet. Job was hierover onmiddellijk enthousiast en zei: Ontmoeting = Intext, zodat we dit later als motto voor ons Individueel Studie Beginsel kozen. Job paste dit meteen toe in zijn projekt "kinderkres".

Onze communicatie werd zeer bevorderd door een succesvolle samenwerking bij de studie van de exacte vakken.

Job was naar aanleiding van zijn studies betreffende de kindervoorzieningen al vrij snel tot het besluit gekomen een kinderkres te willen ontwerpen en vroeg de groep Hoogbouw hiervoor de situatie te bepalen naar aanleiding van hun plan. Er onstond echter een divergentie die het contact wat bemoeilijkte zodat Job overging tot het scheppen van een eigen, niet al te gemakkelijke situatie aan de rand van een stad bij een snelweg.

Inmiddels breidde ik het Intextprincipe uit en wijdde een sociologische studie aan de Ontmoeting, uitgaande van het inzicht dat onderdelen van het "Westerse Cultuurvoordeel" onze techniek van de Ontmoeting primitief maken. Ik verwijs hierbij naar de studie "Ontmoeting".

Overigens hield ik mij overeenkomstig het intextprincipe bezig met de extremen Interieur en Stedebouw. In een poging de bouwkunde in mijn dagelijks leven te integreren, werkte ik een plan uit om mijn eigen kamer volledig volgens een uitgebreid programma van eisen aan zijn functie aangepast te maken, dit als interieuropdracht. Hiermee hoop ik voor de kerstvakantie klaar te zijn.

Als stedebouwkundige studies stelde ik mijn ervaringen in enkele primitieve nederzettingen van Suriname op papier en organiseerde een excursie naar Hoog Catharijne in Utrecht. Bij gebrek aan literatuur over beide (de verzorging door de technische bibliotheek van een microfiche over de Guyanese Indianen en hun bouwkunst duurt reeds sinds september, literatuur over Hoog Catharijne is uiterst schaars), bleef mijn stedebouwkundige oriëntatie achter bij mijn verwachtingen.

Korte tijd hield ik mij bezig met het probleem Kleur, in de hoop met eenvoudige middelen in makettevorm met kleuren te kunnen experimenteren, maar op veler raad zag ik daarvan af.

Ten slotte kwamen Job en ik tot een stellingname in de discussies over de studievorm.

Het leek ons voor alles gewenst dat de aankomende student een Individueel Studie Beginsel opstelt en daaraan ruime tijd besteedt (wij dachten aan drie maanden minstens).

In ons geval kon dat vorm krijgen in vier punten:

- 1 een uitwerking van de sfeertheorie
- 2 een uitwerking van het Intextprincipe
- 3 het opstellen, in de geest van 1 en 2, van een ontwerpbeginssel.

Ons ontwerpbeginssel onderscheidt vijf fasen:

- 1 functie (int)
- 2 situatie (ext)
- 3 sfeerstudie (intext)
- 4 materiaal-constructie-ontwerp
- 5 uitvoering

Punt 1 geschiedt door alle denkbare functies schetsmatig in tekening te brengen, het kunnen dus interieurschetsen zijn waarin de mens in alle voorgenomen acties wordt opgenomen ("actieruimten").

Punt 2 geschiedt door het schetsmatig aanbrengen van alle denkbare vervormingen in het oost-, west-, noord-, en zuid-aanzicht van de omgeving en een soortgelijke sociologische studie.

Punt 3 geschiedt in een studie over de schakelingsmogelijkheden van de in 1 gevonden "actieringende ruimten", in relatie tot het in 2 gevondene, een studie ook van alle denkbare sfeerovergangen, zoveel mogelijk volgens de functie-sfeeranalyse en het Intextprincipe.

Punt 4 is het logische gevolg van de voorafgaande punten en dient daarin reeds een belangrijke plaats te hebben ingenomen.

Punt 5 zal tijdens de studie waarschijnlijk slechts in makettevorm plaats vinden.

Na het opstellen van dit ISB kan de student overeenkomstig zijn principes de architectuur benaderen en in overleg met de jaarcoördinatoren oplossingen zoeken om zijn principes praktisch te verwezenlijken en aansluiting te vinden bij geestverwanten. Als ieder zijn ISB inlevert, dan kunnen de jaarcoördinatoren hieruit voorstellen tot partnerschap doen, de mentoren kunnen volgens een uit de numerieke verhouding (studenten : mentoren) vastgesteld aantal de geboden ISB's uitkiezen. De keuzen der mentoren kan daarop worden openbaar gemaakt en daarna kan een markt gehouden worden zoals aan het begin van het eerste trimester is gebeurd. De ("pro - paedotische") periode waarin het ISB wordt opgesteld wordt gevuld met colleges en oefeningen zoals nu.

Met een rekenschap over de situatie van nu en de gewenste onderwijsstructuur is een bescheiden begin gemaakt in mijn "Academische Heroriëntatie".